

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtämistä Verohallinnolle koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtämistä Verohallinnolle koskevaksi lainsäädännöksi (HE 45/2017 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Suvi Anttila, valtiovarainministeriö
- pääjuristi Arto Lillman, Tulli
- johtava asiantuntija Soili Sinisalo, Verohallinto
- veroasiantuntija Toni Jääskeläinen, Kaupan liitto ry
- asiantuntija Juha Laitinen, Suomen Tilintarkastajat ry
- veroasiantuntija Laura Kurki, Suomen Yrittäjät ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- sisäministeriö
- Poliisihallitus
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
- Suomen Satamaliitto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisesti siten, että Tullin tehtäväksi säädetty tavaroiden maahantuonnin ar-

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

vonlisäverotus siirrettäisiin Verohallinnon tehtäväksi siltä osin kuin kyse on arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen yritysten tekemistä tuonneista. Tulli valvoisi kuitenkin tältäkin osin arvonlisäveron oikeellisuutta tulliselvitykseen liittyvän valvonnan yhteydessä ja vastaisi rikostutkinnasta. Tullille jäisi maahantuontien arvonlisäverotus muiden kuin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen tekemien tuontien osalta. Tulli vastaisi myös sellaisten luonnollisten henkilöiden tekemien tuontien verotuksesta, jotka eivät liity tuojan liiketoimintaan, sekä tullisäännösten vastaisen tuonnin verotuksesta.

Verohallinnon vastuulle siirrettävässä maahantuonnin arvonlisäverotuksessa sovellettaisiin yleisiä arvonlisäverolain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain ja veronkantolain verotusmenettelyä ja veronkantoa koskevia säännöksiä. Maahantuojat ilmoittaisivat maahantuonnista suoritettavan veron oma-aloitteisesti veroilmoituksellaan niin kuin muutkin verokaudelle kohdistettavia liiketoimia koskevat tiedot.

Maahantuonnista suoritettava vero kohdennettaisiin samalle kuukaudelle kuin sitä koskeva vähennyskin eli tullauskuukaudelle. Veron maksamisvelvoitteen ja sen vähentämisen ajankohdat siis yhdentyisivät. Jos tuodut tavarat käytetään kokonaan vähennyskelpoiseen tarkoitukseen, ei tuonnin osalta jäisi veroa maksettavaksi.

Arvonlisäverolakia muutettaisiin lisäksi siten, että verovelvollisena olisi tuoja myös välillisessä edustuksessa, jossa edustaja toimii omissa nimissään päämiehen lukuun. Verohallinnon verotoimivaltaan kuuluvien tuontien pääsääntöisenä veron perusteena olisi Tullin vahvistama tullausarvo. Verohallinto voisi määrätä väärinkäytöksiin syyllistyneen tai todennäköisesti syyllistyvän tuojan tuonteihin sovellettavaksi erityismenettelyä.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin lisättäisiin säännökset Tullin Verohallinnolle annettavista tiedoista ja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettuun lakiin säännökset Verohallinnon Tullille annettavista tiedoista.

Säännösehdotuksia sovellettaisiin pääsääntöisesti myös Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välisissä tuonneissa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi tehtäviksi eräitä muitakin verotustehtävien siirrosta johtuvia muutoksia arvonlisäverolakiin, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin, tullilakiin ja Verohallinnosta annettuun lakiin. Samalla lisättäisiin henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin säännös tietojen antamisesta valtiovarainministeriölle ja tarkistettaisiin tullilain muonitusvalvontaa koskevaa säännöstä.

Verotustehtävän siirtoon liittyviä säännösehdotuksia sovellettaisiin sellaisiin tuonteihin, joiden osalta veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt lain voimaantulon jälkeen. Vireillä olevat asiat eivät siis siirtyisi Verohallinnolle.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2018 alusta.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä vähäisin teknisin tarkennuksin.

Toimivallan siirto

Hallituksen esitys on osa pääministeri Juha Sipilän hallituksen veropoliittista ohjelmaa ja jatkoa tämän vuoden alusta voimaan tulleelle muutokselle, jossa valmiste- ja autoverotuksen toimivalta siirtyi Tullilta Verohallinnolle (HE 159/2016 vp). Tämä esitys koskee arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen yritysten ja elinkeinonharjoittajien tavaroiden maahantuontia, jonka arvonlisäverotus siirrettäisiin Tullilta Verohallinnolle ensi vuoden alusta. Ajatuksena on keskittää verotus entistä selvemmin yhteen asiantuntijaorganisaatioon ja tuottaa sitä kautta toiminnallista hyötyä niin verovelvollisille kuin viranomaistaholle.

Kysymys on siis viranomaistoimivallan siirrosta, jolla ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia verotuottoon. Osa tuotosta, laskennallisesti noin 190 milj. euroa, siirtyisi kuitenkin uudistuksen voimaantulovuonna seuraavalle vuodelle arvonlisäverolain mukaisten maksuajankohtien käyttönoton vuoksi.

Esitys vastaa valiokunnan mielestä hyvin sille asetettuihin tavoitteisiin: se yksinkertaistaa asiointia, koska yritykset voivat hoitaa tavarantoimintaan liittyvän verotuksen muiden oma-aloitteisten verojen lailla säännönmukaisilla veroilmoituksilla. Niillä olisi myös saatavana reaaliaikainen kokonaiskuva kaikista oma-aloitteisista veroistaan. Vastaavasti Verohallinnolla olisi nykyistä kattavampi kuva niistä asiakkaistaan, joiden tavarantoiminnasta nykyinen Tullin kantama arvonlisäverotuotto, vuosittain noin 2,3 miljardia euroa, valtaosin kertyy.

Muutos mahdollistaa toisaalta sen, että maahantuonnista suoritettava vero kohdentuu samalle kuukaudelle kuin sitä koskeva vähennyskin. Tämä ns. *lykätty menettely* parantaa yritysten rahoitusasemaa, koska veroa ei jää tuontivaiheessa maksettavaksi, kun tuodut tavarat käytetään kokonaan vähennyskelpoiseen tarkoitukseen. Menettely on yleinen EU-maissa, ja se voi ohjata myös kaupan investointeja; esityksessä on nimittäin arvioitu, että monikansalliset yritykset saattavat tuoda maahan tavaroita sellaisen jäsenvaltion kautta, joka soveltaa lykättyä menettelyä. Muutoksella Suomen asema siis tasoittuisi muihin jäsenvaltioihin nähden.

Yritysten rahoitusasemaa parantaa lisäksi se, ettei arvonlisäveroa tarvitse sisällyttää jatkossa Tullin luottoasiakkailtaan vaatimien yleisvakuuksien arvoon.

Valvonta ja ohjaus

Esityksessä on varauduttu valiokunnan mielestä asianmukaisesti myös muutoksen edellyttämiin tehostettuihin valvontatoimiin. Siinä korostuu myös velvoite Tullin ja Verohallinnon joustavaan ja saumattomaan yhteistyöhön, tiedonvaihtoon ja ohjaukseen. Tulli ja Verohallinto ovat vastaavasti valmistautuneet muutokseen ja sen edellyttämiin toimiin sekä keskinäisessä yhteistyössään että suunnitelmallisessa asiakasohjauksessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

Valiokunta korostaa vielä erikseen viranomaisyhteistyön hyvän koordinoinnin tärkeyttä, koska arvonlisäverovalvonta jää edelleen rajatuin osin molempien tehtäväksi. Tämä vaikuttaa suoraan valvonnan tehokkuuteen. Lisäksi ohjaustarpeita voi liittyä perustilanteiden ohella esimerkiksi ei-verovelvollisten, mutta arvonlisäverorekisteriin merkittyjen oikeushenkilöiden ilmoitusmenettelyyn tai YTJ-järjestelmän tietosisältöön, kun kysymys on arvonlisäverovelvollisuusryhmään kuuluvasta yksittäisestä yrityksestä. Sama koskee myös välilliseen edustukseen liittyvää muutosta mm. silloin, kun välillinen edustaja toimii omissa nimissään myös maahantuojana.

Valiokunta yhtyy lisäksi näkemykseen, jonka mukaan esitys ei itsessään kasvata juurikaan vero-vajeriskia tavaroiden maahantuonnin hetkellä. Jo nyt Tullin luottoasiakkaat ovat saaneet tavarat haltuunsa ennen veronmaksua, eikä suoritettavaa veroa synny useimmissa tapauksissa samanlaisen vähennysoikeuden vuoksi. Hyvä tietopohja ja tehokas valvonta ovat kuitenkin edellytyksiä sille, että mahdolliset petokset vaihdannan myöhemmässä vaiheessa kyetään havaitsemaan. Esitys sisältää myös mahdollisuuden siirtää verovelvollinen määrääjäksi erityismenettelyyn, jossa tavarat saa haltuunsa vasta veronmaksun jälkeen.

Poikkeuslain mukainen tuontihyvitys

Tuontihuojenuksesta säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 a §:ssä. Pykälän 1 momentti koskee Ahvenanmaan ja Suomen tai muun jäsenvaltion välistä tavarat maahantuontia ja tavarat hankintaan sisältyvän piilevän veron perusteella laskettavaa tuontihuojenusta. Säännöstä sovelletaan jatkossa myös niissä tilanteissa, joissa tuojana on arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty verovelvollinen eli kun toimivalta kuuluu Verohallinnolle ja ilmoitusmenettely on oma-aloitteista.

Tarkoitus on, että verovelvollinen laskisi itse myös näissä tapauksissa tuontihuojenuksen määrän ja pitäisi hallussaan asianmukaisen selvityksen siitä. Tämän selventämiseksi valiokunta ehdottaa, että säännöksen 1 momenttia tarkennetaan niin, että veron määräämisen sijasta käytetään ilmaisua "veroa laskettaessa".

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 45/2017 vp sisältyvät 1. ja 3—7. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 45/2017 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 86 b §, 88 §:n 1 momentti, 100 §, 101 §:n 2 momentti, 101 b §:n 1 momentti, 101 c ja 101 d §, 135 §, 141 §:n 1 momentin 4 kohta, 150 §:n 4 momentin 2 kohta, 156 b §:n 2 momentin 2 kohta, 160 § ja 190 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 86 b § laeissa 1486/1994 ja 305/2016, 88 §:n 1 momentti, sekä 101 c ja 101 d § laissa 305/2016, 100 § laissa 1486/1994, 101 §:n 2 momentti laissa 877/2012, 101 b §:n 1 momentti laissa 267/2011, 135 § laissa 505/2014, 150 §:n 4 momentin 2 kohta ja 156 b §:n 2 momentin 2 kohta laissa 1359/2009 sekä 160 § ja 190 §:n 5 momentti laissa 962/2012, sekä

lisätään lakiin uusi 100 a §, 135 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 505/2014, uusi 2 momentti ja 147 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 773/2016, uusi 2 momentti seuraavasti:

86 b §

Tullikoodexin 5 artiklan 15 kohdassa tarkoitettu ilmoittaja on velvollinen suorittamaan veron tavarahan maahantuonnista. Jos ilmoittajana on edustaja, verovelvollinen on ilmoittajan päämies. Tullikoodexin 79 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa verovelvollinen on 3 kohdan a alakohdassa tai 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu henkilö.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös siihen, joka on ilmoittajan tai tämän päämiehen asemassa maahantuonnin tapahtuessa Euroopan unionin tullialueelta Yhteisöön.

Tullin kannettavaksi 160 §:n mukaisesti kuuluvan veron suorittamisesta on yhteisvastuullisesti vastuussa sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, se, joka tullikoodexin 77 artiklan 3 kohdan, 78 artiklan 3 kohdan taikka 79 artiklan 3 kohdan b tai c alakohdan taikka 4 kohdan toisen alakohdan mukaan on velvollinen maksamaan syntyneen tullivelan.

Velvollinen suorittamaan veron tullihuutokaupassa myydystä tavarasta on sen ostaja.

88 §

Tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron peruste on Tullin tullikoodexin 69—76 artiklan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodexin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 71 artiklan ja unionin tullikoodexista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

(EU) 2015/2447 127—146 artiklan mukaan määrittämä tullausarvo, ellei tässä laissa toisin säädetä.

— — — — —

100 §

Tullin 160 §:n nojalla kantamaa arvonlisäveroa ei palauteta tullikodeksissa tarkoitettua tulien palauttamista tai peruuttamista koskevalla eikä valitukseen annettavalla päätöksellä, jos maahan tuodusta tavarasta suoritettu vero on tämän lain 10 luvun säännösten nojalla voitu vähentää taikka 122, 130 tai 131 §:n nojalla saada palautuksena.

100 a §

Verohallinto voi verotustoimivaltaansa kuuluvan tavarahan maahantuonnin osalta määrätä, että verovelvollisen maahantuontiin sovelletaan 2 momentissa tarkoitettua erityismenettelyä enintään 36 kuukauden määräajan, jos verovelvollinen on edeltäneiden 12 kuukauden aikana olennaisesti laiminlyönyt tai jos hänen voidaan ennakkoperintälain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettua tai muulla vastaavalla perusteella olettaa olennaisesti laiminlyövänsä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua velvollisuutensa verotuksessa taikka jos hän on kyseisenä aikana toistuvasti tai vakavasti rikkonut tullilainsäädäntöä.

Erityismenettelyssä Tulli luovuttaa maahantuodut tavarat vapaaseen liikkeeseen tai muuhun tullikodeksin VII osaston 4 luvun mukaiseen erityiskäyttöön kuin väliaikaisen maahantuonnin menettelyyn kokonaan tuontitullitta vasta, kun verovelvollinen on täyttänyt maahantuonnista suoritettavaa arvonlisäveroa koskevan ilmoitus- ja maksuvelvollisuutensa.

Verohallinto antaa päätöksen asiassa. Päätökseen haetaan muutosta siten kuin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 62 §:n 5 momentissa säädetään.

101 §

Tullin vastuulle 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvan arvonlisäverotuksen osalta tavarahan maahantuontia, veron suorittamista, palauttamista ja takaisin perimistä koskevaan sekä muuhunkin menettelyyn, veron maksamisen lykkäykseen, vakuuksiin, veronkorotukseen, virhemaksuun, jälkiverotukseen ja muutoksenhakuun sekä tietojen salassapitoon ja salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen ja saamiseen sovelletaan, ellei tässä laissa toisin säädetä, mitä tullista tullilainsäädännössä säädetään.

— — — — —

101 b §

Tullin vastuulle 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvassa tavarahan maahantuonnin arvonlisäverotuksessa pienin kannettava tai perittävä veron määrä on 5 euroa.

— — — — —

101 c §

Tullin kannettavaksi 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvan, tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron maksamisen viivästysseuraamuksiin sovelletaan, mitä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädetään. Mainitun lain 3 §:n 3 momenttia sovellettaessa veronlisäys lasketaan ajanjaksolta, jolta tullikodeksin 114 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu korko lasketaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

Jos Tulli myöntää tavarahan maahantuonnista suoritettavalle verolle maksunlykkäystä, peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 4 §:ssä säädetyn suuruinen korko.

101 d §

Maahantuonnista suoritettavaa, Tullin kannettavaksi 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvaa veroa palautettaessa maksetaan veronkantolain 32 §:ssä säädetty korko. Korko lasketaan tullilain 93 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajankohdasta.

135 §

Myynnistä ja tavarahan yhteisöhankinnasta suoritettava vero sekä tavarahan maahantuonnista Verohallinnolle suoritettava vero, vähennettävä vero ja ilmoitettavat liiketapahtumat kohdistetaan veron tilittämistä ja liiketapahtumien ilmoittamista varten kalenterikuukaudelle sen mukaan kuin tässä luvussa säädetään.

135 a §

Maahantuonnista Verohallinnolle suoritettava vero kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana tullauspäätös on annettu. Jos verovelvollisen maahantuontiin sovelletaan 100 a §:ssä tarkoitettua erityismenettelyä, vero kohdistetaan kuitenkin sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt.

141 §

Edellä 10 luvussa tarkoitettut vähennykset kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana:

- 4) maahan tuotua tavaraa koskeva tullauspäätös on annettu.

147 §

Edellä 100 a §:ssä tarkoitettujen erityismenettelyjen piirissä olevat voivat maksaa tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron erikseen veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdasta lähtien.

150 §

Hankintaan sisältyvä vero kohdistetaan sille hakemusjaksolle, jonka aikana:

- 2) maahan tuotua tavaraa koskeva tullauspäätös on annettu.

156 b §

Hankintaan sisältyvä vero kohdistetaan sille hakemusjaksolle, jonka aikana:

- 2) maahan tuotua tavaraa koskeva tullauspäätös on annettu.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

160 §

Tavarahan maahantuonnin verotuksesta ja valvonnasta vastaa Tulli, jos tuonnista verovelvollista ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishetkellä. Veroviranomaisena on Tulli myös silloin, kun verovelvollinen on luonnollinen henkilö ja tuonti ei liity hänen liiketoimintaansa.

Jos tavaroiden maahantuonti tapahtuu 86 a §:ssä tarkoitetun tullimenettelyn päättyessä tullikoodeksin 79 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdassa tarkoitetun tilanteen johdosta tai jos maahantuotuja tavaroita ei ole mainittujen säännösten tarkoittamassa tilanteessa esitetty Tullille, veron kyseisestä tuonnista kantaa kuitenkin Tulli.

Tulli valvoo suorittamansa maahantuotavien tai maahantuotujen tavaroiden tulliselvitykseen liittyvän yritystarkastuksen ja muun tulliselvitystä koskevan valvonnan yhteydessä myös maahantuonnista suoritettavan arvonlisäveron oikeellisuutta silloinkin, kun Verohallinto on kyseisen tuonnin osalta veroviranomainen. Tullilla on oikeus antaa arvonlisäverotuksen oikeellisuuden arvioinnin kannalta merkityksellisiä valvontahavaintoja koskevat tiedot Verohallinnolle salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä. Tiedot voidaan antaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen.

190 §

Tavarahan maahantuonnista suoritettavaa veroa koskevan ennakkoratkaisun antaa Tulli, jos hakijaa ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ennakkoratkaisuhakemuksen vireilletulohtkellä. Ennakkoratkaisun antaa kuitenkin Tulli, jos hakijana on luonnollinen henkilö ja hakemuksen tarkoittama tuonti ei liity hänen liiketoimintaansa. Ennakkoratkaisun antamisesta ja sen voimassaolosta on voimassa, mitä Verohallinnon antamasta ennakkoratkaisusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tavarahan maahantuontiin, jonka osalta veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 86 b ja 160 §:ää sellaisina kuin ne olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 18 a §:n 1 momentti, 22 ja 25 a §, sellaisena kuin niistä on 18 a §:n 1 momentti laissa 1113/1999 ja 25 a § laissa 586/1997, sekä lisätään 18 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

18 §

Poiketen siitä, mitä arvonlisäverolain 88 §:n 1 momentissa säädetään, tavaran maahantuonnista suoritettavan veron peruste tuonnissa muualta Suomesta Ahvenanmaan maakuntaan taikka Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen, on mainitussa momentissa tarkoitetun tullilainsäädännön mukainen tullausarvo, ellei arvonlisäverolain muissa säännöksissä tai tässä laissa toisin säädetä.

18 a § (Uusi)

Kun tavara tuodaan muualta Suomesta tai toisesta jäsenvaltiosta Ahvenanmaan maakuntaan tai maakunnasta muualle Suomeen, maahantuojalla on oikeus tavaran maahantuonnista suoritettavaa veroa määrättäessä laskettaessa 3—6 momentissa tarkoitettulla tavalla laskettavaan tuontihuojennukseen tavaran hankintahintaan sisältyvän piilevän veron perusteella. Edellytyksenä on, että maahantuojalla voi esittää selvityksen tämän veron määrästä.

22 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 86 b §:ssä säädetään, velvollinen suorittamaan veron tavaran maahantuonnista Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen tai muualta Suomesta maakuntaan on tullikoodeksin 5 artiklan 15 kohdassa tarkoitettuna ilmoittajana oleva edustaja, jos edustajan päämiehenä on luonnollinen henkilö, jonka mahdollisesti harjoittamaan liiketoimintaan tuonti ei liity, tai oikeushenkilö, jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishetkellä.

Sen estämättä mitä arvonlisäverolain 160 §:n 1 momentissa säädetään, 1 momentissa tarkoitetun maahantuonnin verotuksesta ja valvonnasta vastaa Tulli.

Kun ilmoittajalla on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa oikeus ilmoittaa Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen taikka muualta Suomesta maakuntaan kalenterikuukauden aikana maahan tuodut tavarat Tullille yhdellä kertaa, ilmoitus on annettava ja arvonlisävero maksettava viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 12 päivänä.

25 a §

Kun kyse on maahantuonnista Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen tai muualta Suomesta Ahvenanmaan maakuntaan, maahantuonnista Verohallinnolle suoritettava vero kohdistetaan arvonlisäverolain 135 a §:n 2 momentin estämättä sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on arvonlisäverolain 87 §:n mukaan syntynyt.

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 141 §:n 4 kohdassa säädetään, 1 momentissa tarkoitettua veroa koskeva vähennys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

Tavaran maahantuontiin, jonka osalta veron suorittamisvelvollisuus on arvonlisäverolain 87 §:n mukaan syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 22 §:ää sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

3.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 29 ja 73 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 29 §:n 6 momentti ja 73 §:n 3 momentti, sekä
lisätään 29 §:ään uusi 7 momentti seuraavasti:

29 §

Sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Tullin on annettava Verohallinnolle päivittäin Verohallinnon vastuulle arvonlisäverolain 157 ja 160 §:n mukaan kuuluvan tavaran maahantuonnin arvonlisäverotuksen valvonnassa tarpeelliset, tulli-ilmoitusten ja tullauspäätösten sisältämät tiedot sekä niiden muutokset. Tämä ei kuitenkaan koske Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välistä tuontia. Tullin on myös annettava arvonlisäverolain 100 a §:n soveltamista varten tarvittavat tiedot verovelvollisen tekemisestä vakavista tai toistuvista tullilainsäädännön rikkomisista ja säännöksen mukaisen erityismenetelyn soveltamisessa tarvittavat tiedot. Tiedot annetaan sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta sekä rajoittaa tiedonantovelvollisuutta tilanteissa, joiden merkitys on taloudellisesti tai verovalvonnallisesti vähäinen.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

73 §

Seurannaismuutos

Verohallinto voi tehdä seurannaismuutoksen silloinkin, kun tämän lain tai muun lain mukaista toisen verolajin verotusta taikka Tullin vahvistamaa tullausta on muutettu toisen verolajin veron määrään vaikuttavalla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tavaran maahantuontiin, jonka osalta veron suorittamisvelvollisuus on arvonlisäverolain 87 §:n mukaan syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 73 §:n 7 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

4.

Laki

tullilain 10 ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (304/2016) 10 ja 47 § seuraavasti:

10 §

Tavaran pidättäminen

Tullilla on oikeus pidättää tavara, jota ei ole asianmukaisesti tulliselvitetty, tai tavaraa koskevan tuonnin, viennin, siirron tai kauttakuljetuksen edellytysten täyttymisen valvomiseksi tai selvittämiseksi taikka arvonlisäverolain (1501/1993) 100 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisen selvittämiseksi.

Tavaran pidättäminen päättyy, kun:

- 1) tavara asetetaan tullimenettelyyn koodeksissa säädetyn mukaisesti;
- 2) tavara vapautetaan, koska edellytykset, joiden olemassa olon valvomiseksi tai selvittämiseksi pidättäminen on tehty, on voitu todeta täyttyneiksi;
- 3) tavara päätetään ottaa Tullin tai muun toimivaltaisen viranomaisen haltuun tämän tai muun lain nojalla;

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

- 4) tavara takavarikoidaan pakkokeinolain (806/2011) nojalla;
- 5) tavara luovutetaan valtiolle;
- 6) tavara viedään pois maasta laillisella tavalla.

47 §

Muonitustavaroiden toimittaminen kulkuneuvon

Tulli antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota noudatetaan toimitettaessa 46 §:ssä tarkoitettuja tullittomia tavaroita kulkuneuvon, sekä alkoholi- ja tupakkatuotteiden valvontaan liittyvistä tilitysvelvoitteista. Tulli voi rajoittaa kulkuneuvon toimitettavien tullittomien tavaroiden määriä sen mukaan kuin on tarpeellista matkustajamäärän, kulkuneuvon koon, liikennöinti-alueen ja muiden olosuhteiden mukaan. Oikeus rajoittaa kulkuneuvon toimitettavien tavaroiden määriä koskee myös arvonlisäverolain 70 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja ilma-aluksen varustamiseksi myytyjä tavaroita, 7 kohdassa tarkoitettuja aluksella tapahtuvaa myyntiä varten myytyjä tavaroita ja 8 kohdassa tarkoitettuja tavaroita.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (639/2015) 17 §:n 1 momentin 1 ja 17 kohta, sellaisena kuin niistä on 17 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1194/2016, sekä
lisätään 17 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 939/2016 ja 1194/2016, uusi 18 kohta, seuraavasti:

17 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tulli saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käytöthyteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

1) Verohallinnolle verotuksen toimittamista, verojen ja maksujen perimistä, verotusta koskevaa muutoksenhakua ja ulosottoa tai valtion edun- ja oikeudenvilvontaa varten. Tietojen luovuttamisesta Verohallinnolle eräissä tapauksissa säädetään arvonnäverolain (1501/1993) 160 §:n 3 momentissa ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 29 §:n 6 momentissa;

17) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitetuille viranomaisille vaarallisten aineiden kuljetusten vilvontaa varten;

18) valtiovarainministeriölle verolainsäädännön valmistelua ja sen toimeenpanon seurantaä sekä valtion talousarvion laadintaa varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

Verohallinnosta annetun lain 28 ja 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 28 §:n 1 momentti ja 30 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1195/2016, seuraavasti:

28 §

Menettely rikosasiassa

Verohallinnolla on oikeus kaikkien veronsaajien puolesta Verohallinnon kannettavaksi säädettyjen verojen ja maksujen osalta ilmoittaa verorikosta tai muuta verotukseen liittyvää rikosta koskeva asia esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten ja määräämänsä asiamiehen edustamana käyttää puhevaltaa rikosasiassa sekä rikoksesta johtuvaa vahingonkorvausta koskevassa asiassa. Autoveroa, yksityisestä huviveneestä suoritettavaa polttoainemaksua, valmisteverotuslain (182/2010) soveltamisalaan kuuluvia veroja ja tavarän maahantuonnin arvonnäveroa koskevat rikosilmoitukset tehdään Tullille ja annetaan samanaikaisesti tiedoksi poliisille.

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

30 §

Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista vuotuisista kustannuksista valtio perii kunnilta yhteensä 28,9 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilta yhteensä 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitokselta 5,6 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 30 §:n 2 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran perittäessä kalenterivuoden 2018 vuotuisia verotuskustannuksia. Perittäessä kalenterivuoden 2017 vuotuisia verotuskustannuksia sovelletaan 30 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

7.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momentin 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1146/2015, ja

lisätään 18 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1108/2006, 504/2008, 525/2009, 1500/2011, 988/2012, 499/2015 ja 1146/2015, uusi 11 kohta seuraavasti:

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

10) Patentti ja rekisterihallituksen Tilintarkastusvalvonnalle verovalvonnassa tai muutoin havaituista tilintarkastajaan, tilintarkastajan toimintaan ja muuhun verovelvolliseen liittyvistä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä tilintarkastajan valvonnan kannalta;

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2017 vp

11) Tullille arvonlisäverolain 100 a §:n mukaisen erityismenettelyn soveltamisessa tarpeellisia, sellaista verovelvollista koskevia tietoja, jonka maahantuonteihin sovelletaan kyseistä erityismenettelyä, sekä arvonlisäverolain 160 §:n 3 momentin nojalla Tullilta saatujen valvontatietojen perusteella tehtyä verotusta koskevia tietoja momentin mukaisen valvontatehtävän hoitamista varten.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13.6.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Krista Kiuru sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Mats Nylund r
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Ozan Yanar vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen